

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-BLD

Onderwerp

Aanvraag Ervencoaches voor Deventer, Olst-Wijhe en Raalte

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2019-000819	☒ B & W	11-06-2019
Datum	21-05-2019	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
05 Ruimtelijke ontwikkeling		College van B & W	
Portefeuillehouder Weth. Grijsen		- Burgemeester	- Weth. Grijsen
		- Weth. De Geest	- Weth. Verhaar
		- Weth. Walder	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.		d.d.		d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☐ Openbaar	--	☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
Ambtelijk opdrachtgever	29-05-2019	☐ adj.secr.	--
Regiemanager	28-05-2019	☒ gem.secr.	05-06-2019
Wethouder	28-05-2019	BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2019-06-12

Bijlagen

B & W d.d.: 11-06-2019

Besloten wordt:

- 1 Akkoord te gaan met de "Aanpak Ervencoaches Raalte, Deventer en Olst-Wijhe";
- 2 akkoord te gaan met de aanvraag voor inzet van ervencoaches in Salland bij Provincie Overijssel;
- 3 de raadsmededeling vast te stellen;
- 4 de stukken aan te bieden aan de raad;
- 5 de nota en het besluit openbaar te maken in afstemming met gemeenten Raalte en Olst-Wijhe.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Ja
Begrotingswijziging	Nee
Financiële gevolgen opvangen	
binnen het reguliere budget voor plattelandsbeleid.	

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat in afstemming met de gemeenten Raalte en Olst-Wijhe
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

Provincie Overijssel wil alle erven in Overijssel klaarmaken voor de toekomst, zodat de kwaliteit van het landelijk gebied, de natuur, landbouw en woningmarkt aantrekkelijk blijft. Hierbij kan gedacht worden aan opgaves als asbestsandering, sloop, vergroening, toekomstgericht ondernemen, energievraagstukken etc..

Om dit te bespoedigen zet de provincie erfcoaches in. Zij helpen erfeigenaren helpen bij het zetten van de eerste stappen om tot toekomstgerichte erven te komen.

De provincie doet de gemeenten een aanbod voor de inzet van deze erfcoaches. Vanuit het netwerk Salland Deal is al langer de wens om erfcoaches in te zetten en is besloten hiervoor een aanvraag te doen bij de provincie Overijssel. De totale aanvraag voor de drie gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte betreft 48 uur erfcoaches in de week voor de periode 15 mei 2019 tot en met december 2020. De inzet voor Deventer zal in 2019 12 uur per week betreffen conform opgestelde plan van aanpak (zie bijlage 2). Het aantal beschikbare uren is in 2020 mogelijk minder vanwege de verwachting dat meer gemeenten deel zullen nemen aan deze regeling.

Beoogd resultaat

Met de inzet van ervencoaches doen we een aanbod aan (agrarische) ondernemers en inwoners met erven op het platteland om hen te helpen met het zetten van de eerste of vervolg stappen en ze met hun vragen naar het juiste loket en/of persoon te leiden. We willen hiermee erfeigenaren stimuleren stappen te zetten in de verschillende opgaven en kansen die er zijn ten behoeve van toekomstgerichte erven.

Kader

- Provinciaal programma 'Toekomstgerichte Erven'

Argumenten voor en tegen

Voor (agrarische) ondernemers en inwoners met erven in het buitengebied spelen zeer veel zaken tegelijkertijd. Dit kan ertoe leiden dat men in een soort besluiteloosheid raakt om concrete stappen te nemen of zelfs maar hulp te vragen bij de diverse daartoe bestemde instanties. We zijn al op diverse manieren aanwezig en in contact met de bewoners en erfeigenaren in het buitengebied om hen op weg te helpen met deze opgaven. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van de Kavelruilcoördinator, Blauw-Groene Diensten, erfbezoeken in het kader van vergunningaanvragen en het Sociaal Team Buitengebied.

Toch leiden de opgaven bij sommige erfeigenaren en bewoners tot een afwachtende houding en niet in actie komen. Kenmerkend van de ervencoach is de integrale benadering. De (onderliggende) vraag van de erfeigenaar wordt met behulp van de ervencoach onderzocht en vervolgens wordt de erfeigenaar geholpen bij het zetten van de eerste stappen in persoonlijk, bedrijfs, en/of erfontwikkeling.

Extern draagvlak (partners)

Vanuit het netwerk Salland Deal is al langer de wens om erfcoaches in te zetten. Het netwerk van Salland Deal is betrokken geweest bij het opstellen van de aanvraag.

Financiële consequenties

De provincie Overijssel betaalt de inzet van de erfcoaches. De gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte dragen bij door de inzet van ambtelijke capaciteit om erfeigenaren te begeleiden met de vragen die ze hebben. Dat is voor Deventer circa 4 uur per week.

De kosten voor communicatie ten behoeve van het project zijn geraamd op €14.133 incl. BTW en worden betaald door de drie gemeenten samen. Voor de gemeente Deventer is dit een bedrag van in totaal €4.711,- Dit

bedrag is beschikbaar in het reguliere budget voor plattelandsbeleid.

Aanpak/uitvoering

We willen de ervencoach op twee manieren inzetten:

1. Specifieke inzet op een speciaal thema. Een integrale benadering is kenmerkend voor de ervencoach. Maar de provincie biedt de gemeente ook ruimte om de ervencoach in te zetten op een specifieke doelgroep. Zodra de ervencoaches van start zijn zal gezamenlijk bepaald worden op welke thema's specifiek wordt ingezet en of dat voor heel Salland gebeurt of alleen in een specifieke gemeente of gebied. Voor Deventer zijn erfeigenaren met asbestdaken een mogelijke doelgroep voor de ervencoach.

2. Algemene inzet als ervencoach: De ervencoach zal in alle drie gemeenten vraagbaak zijn voor erfeigenaren in Salland. Door in de drie gemeenten te opereren kunnen ook gemeentegrens overschrijdende acties ondernomen worden. Erfeigenaren kunnen zelf contact opnemen met de ervencoach. Ook is het mogelijk dat de ervencoach op aanwijzingen vanuit het netwerk contact opneemt. In deze algemene inzet kunnen alle onderwerpen aan bod komen. Voor de sociale vraagstukken is een goede afstemming met het Sociaal Team van belang.

De aanvraag voor ervencoaches wordt door de drie gemeenten gezamenlijk ingediend. Vervolgens tekent elke gemeente een aparte intentieverklaring voor het uitvoeren van het plan en de inzet van ambtelijke uren voor ondersteuning van de coach en specifiek de erfbewoners met vragen en plannen.

De communicatie wordt uitgevoerd door de gemeenten in samenwerking met Salland Deal en het netwerk Kracht van Salland. Zodra de inzet geaccodeerd is door de provincie zal een gezamenlijk persbericht uitgaan. Ook wordt gezamenlijk een gedetailleerd communicatieplan opgesteld. Per gemeente kunnen specifieke acties ontwikkeld worden.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Aanvraag Ervencoaches voor Deventer, Olst-Wijhe en Raalte		
Mededelingennr	2019-000819	Portef.houder	Weth. Grijsen
Team	DEV-BLD	BenW-besluit d.d.:	11 juni 2019

1. Inleiding: waarom deze mededeling

Met deze raadsmededeling informeren wij de raad over de aanvraag die we gezamenlijk met de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte hebben ingediend bij de provincie Overijssel voor de inzet van ervencoaches in Salland

2. Kader

Provinciaal programma 'Toekomstgerichte Erven'

3. Kern van de boodschap

Provincie Overijssel wil alle erven in Overijssel klaar maken voor de toekomst, zodat de kwaliteit van het landelijk gebied, de natuur, landbouw en woningmarkt aantrekkelijk blijft. Om dit te bespoedigen worden door de provincie erfcoaches ingezet die erfeigenaren helpen bij het zetten van stappen om toekomstgerichte bedrijven te krijgen (asbestsanering, energievraagstukken, sloop, vergroening, toekomstgericht ondernemen, etc.). Samen met de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte doen wij bij de provincie een aanvraag voor de inzet van ervencoaches.

Met de inzet van ervencoaches doen we een aanbod aan (agrarische) ondernemers en inwoners met erven op het platteland om hen te helpen met het zetten van de eerste of vervolg stappen en ze met hun vragen naar het juiste loket en/of persoon te leiden. We willen hiermee erfeigenaren stimuleren stappen te zetten in de verschillende opgaven en kansen die er zijn rondom de erven.

4. Nadere toelichting

Voor (agrarische) ondernemers en inwoners met erven in het buitengebied spelen zeer veel zaken tegelijkertijd: kavelruil, ruimtelijke kwaliteit en nieuwe verdienmodellen, asbestdaken, ondermijning, vergrijzing en opvolging etc. We zijn al op veelere manieren aanwezig in het buitengebied en in contact met de bewoners en erfeigenaren om hen op weg te helpen met deze opgaven. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van de Kavelruilcoördinator, Blauw-Groene Diensten, erfbezoeken in het kader van vergunningaanvragen en het Sociaal Team Buitengebied. Maar toch leiden de opgaven bij sommige erfeigenaren en bewoners tot een afwachtende houding en niet in actie komen.

Kenmerkend van de ervencoach is de integrale benadering. De (onderliggende) vraag van de erfeigenaar wordt met behulp van de ervencoach onderzocht en vervolgens wordt de erfeigenaar geholpen tot het nemen van de eerste stappen in persoonlijk, bedrijfs, en/of erfontwikkeling. Dit met als doel de erven klaar te maken voor de toekomst, zodat de kwaliteit van het landelijk gebied en de natuur, landbouw en woningmarkt aantrekkelijk blijft.

Rol van de provincie

De provincie doet de gemeenten een aanbod voor de inzet van erfcoaches. De erfcoaches komen in dienst van de provincie en worden opgeleid en bekostigd door de provincie. De gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte dragen bij door de inzet van ambtelijke uren om ondernemers te begeleiden met de vragen die ze hebben.

Inzet van ervencoaches

Vanuit het netwerk Salland Deal is er al langer de wens om erfcoaches in te zetten en er is besloten hiervoor een aanvraag te doen bij de provincie Overijssel. We vragen in Sallands verband een inzet van 48 uur erfcoaches in de week voor de periode 1 mei 2019 tot en met december 2020. De inzet voor Deventer zal 12 uur per week betreffen.

We willen de ervencoach op twee manieren inzetten:

1. Specifieke inzet op een speciaal thema. Een integrale benadering is kenmerkend voor de ervencoach. Maar de provincie biedt de gemeente ook ruimte om de ervencoach in te zetten op een specifieke doelgroep. Zodra de ervencoaches van start zijn zal gezamenlijk bepaald worden op welke thema's specifiek wordt ingezet en of dat voor heel Salland gebeurt of alleen in een specifieke gemeente of gebied. Voor Deventer zijn erfeigenaren met asbestdaken een mogelijke doelgroep voor de ervencoach.
2. Algemene inzet als ervencoach: De ervencoach zal in alle drie gemeenten vraagbaak zijn voor eigenaren van erven in Salland. Door in de drie gemeenten te opereren kunnen ook gemeentegrens overschrijdende acties ondernomen worden. Deze inzet is op aanvraag of aanwijzingen vanuit het netwerk om met iemand contact op te nemen. In deze algemene inzet kunnen alle onderwerpen aan bod komen maar ook juist de sociaal emotionele vraagstukken.

Intentieverklaring

De aanvraag voor ervencoaches wordt door de drie gemeenten gezamenlijk ingediend, maar elke gemeente tekent afzonderlijk een intentieverklaring voor het uitvoeren van het plan en de inzet van ambtelijke uren voor ondersteuning van de coach en specifiek de erfbewoners met vragen en plannen.

Communicatie

De communicatie wordt uitgevoerd door de gemeenten in samenwerking met Salland Deal en het netwerk Kracht van Salland. Zodra de inzet geaccodeerd is zal gezamenlijk een gedetailleerd communicatieplan worden opgesteld. Per gemeente kunnen specifieke acties ontwikkeld worden.

PLAN VAN AANPAK TOEKOMSTGERICHTE ERVEN

Doel

Toekomstgerichte erven heeft de ambitie om erfeigenaren in het landelijk gebied in staat te stellen en te stimuleren hun erf in één keer structureel te verduurzamen en te verbeteren.

Hiermee willen we alle erven in Overijssel klaar maken voor de toekomst, zodat de kwaliteit van ons landelijk gebied en onze natuur, landbouw en woningmarkt aantrekkelijk blijft.

Er komt veel af op erfeigenaren in het landelijk gebied. Veel eigenaren gaan hier mee aan de slag.

Maar in sommige gevallen zorgt dit voor een afwachtende houding en niet in actie komen

Dit vertraagd te verduurzaming, asbestsanering en andere provinciale doelen.

Op basis van een aantal pilots in Overijssel hebben we gekozen voor de inzet van erfcoaches. De erfcoach kan veel bereiken op deze erven, hij stelt een eigenaar die op een of andere manier vast loopt in staat om keuzes te maken.

Denk bijvoorbeeld aan:

Een particulier is vanuit de stad verhuisd naar een voormalige boerderij. Hij organiseert een flinke verbouwing en richt zijn tuin voor veel geld opnieuw in.

Maar heeft hij er ook aan gedacht dat een andere inrichting misschien beter is voor dieren zoals de vleermuis, egel en de slang? En is er bij zijn verbouwing rekening mee gehouden dat hij over een aantal jaren van het aardgas af moet?

Een erfcoach signaleert dat er kansen zijn voor biodiversiteit en koppelt de eigenaar aan Landschap Overijssel.

De erfcoach geeft aan aan welke dingen de eigenaar moet denken om met zijn verbouwing echt klaar te zijn voor de toekomst, zoals een aardgasvrije woning.

Resultaat:

de kosten voor de verbouwing worden tevens ingezet om de woning klaar te maken voor de toekomst: er hoeven over een paar jaar niet opnieuw dure maatregelen genomen te worden. De tuin wordt zo ingericht dat dit grote voordelen heeft voor verschillende soorten. Daarnaast past de tuin ook beter in het landschap.

Een eigenaar van een melkveebedrijf verdient onvoldoende voor zijn eigen gezin en zijn ouders die nog in het bedrijf zitten.

Zijn vader is ernstig ziek. Doordat er te weinig verdiend wordt kan het bedrijf niet meer investeren. Het bedrijf draait steeds slechter.

De erfcoach verwijst door naar de juiste persoon bij de gemeente, die regelt zorg voor de vader. Daardoor kan de vrouw van de eigenaar buitenshuis aan het werk.

Met behulp van de erfcoach wordt er een nieuwe bedrijfsstructuur gemaakt waarbij de ouders uit het bedrijf gaan.

De erfcoach betreft hierbij ook de broers en zussen van de eigenaar. Er wordt een plan gemaakt om de bedrijfsgebouwen en de woning te verduurzamen.

Resultaat:

Het bedrijf is weer levensvatbaar en wordt duurzaam gemaakt. Met het inkomen van de vrouw erbij is het gezin weer financieel gezond. De zorg voor de vader is beter geregeld. En door het gesprek met alle familieleden erbij is de zorg ook beter verdeeld in de familie.

Een varkensboer doet mee aan de stoppersregeling. Hij moet voor 2020 stoppen. Hij trekt zijn vergunningen in om te voldoen aan de regelgeving.

Maar zijn lege schuren met asbest staan er nog. Hij heeft zijn bedrijf voor de belastingdienst nog niet beëindigd.

Hij is 63 jaar en zou eigenlijk nog best een paar jaar kunnen en willen werken.

De erfcoach brengt de eigenaar in contact met de gemeente. Die helpt hem om de te slopen meters stallen te verkopen ten behoeve van een nieuwe woning elders.

De erfcoach geeft tips over fiscaal handig stoppen en verwijst door naar de accountant. De erfcoach brengt de eigenaar in contact met een jobcoach van de gemeente. Er wordt een plan gemaakt om de woning te verduurzamen.

Resultaat:

De schuren worden gesloopt en het erf wordt opnieuw ingericht. De eigenaar vindt een leuke baan. Een accountant helpt hem om op de juiste manier zijn bedrijf te beëindigen. De woning wordt geïsoleerd, gaat van het aardgas af en zonnepanelen wekken energie op.

En we hopen ook op nieuwe innovatieve oplossingen, denk hierbij aan:

Een melkveebedrijf kan niet verder uitbreiden door regelgeving.

Het bedrijf is niet meer levensvatbaar en de eigenaar besluit te stoppen. De eigenaar bezit nog 20 ha grond aan de rand van een dorp.

Hij weet niet welk werk hij nu wil gaan doen. De eigenaar wil graag op de locatie blijven wonen.

De erfcoach brengt de eigenaar in contact met de gemeente en investeerders. De eigenaar verandert de 20 ha grond in bos ten behoeve van CO2 opslag en mag in ruil daarvoor tien tijdelijke Tiny Houses plaatsen. De Tiny Houses mogen twintig jaar blijven staan. De eigenaar verhuurt de Tiny Houses.

Resultaat:

Er wordt 20 ha bos geplant. Naast dat dit bos zorgt voor CO2 opslag is het ook een mooie plek om de recreëren voor de dorpsbewoners.

In overleg met het dorp en de school wordt een klein stukje van het bos ingericht als voedselbos. Er komen tien nieuwe woonlocaties (Tiny Houses) voor starters en ouderen uit het dorp.

De eigenaar vindt een parttime baan daarnaast onderhoudt hij het bos en het erf. Het erf wordt opnieuw ingericht en overbodige stallen worden gesloopt. Een historisch waardevolle schuur wordt opnieuw ingericht. De bewoners van de Tiny Houses gebruiken deze schuur gezamenlijk voor opslag en als werkplaats.

Dit zijn maatschappelijke belangen en provinciale doelen die nu al uit de pilots komen. En ook al zijn deze geanonimiseerde praktijkvoorbeelden nog onderweg ze geven wel goed aan welke resultaten een erfcoach kan bereiken.

Zonder erfcoach zou er veel minder bereikt worden op deze erven. Op deze manier draagt de erfcoach in ieder geval bij aan het behalen van de doelen van de volgende

programma's en projecten:

- Energie
- Agro en Food
- Ruimtelijk kwaliteit (VAB's)
- Wonen
- Asbestdaken
- Sociale Kwaliteit

Collega's vanuit deze beleidsterreinen gaan regelmatig in gesprek met de erfcoaches. Op deze manier krijgen de erfcoaches waardevolle informatie over nieuwe mogelijkheden. Daarnaast krijgen de inhoudelijke collega's ervaringen en dilemma's mee vanuit de praktijk.

Rol gemeente

Elke gemeente die mee wil doen dient een kort plan Toekomstgerichte Erven in. In het plan zijn de volgende onderdelen opgenomen. Het plan gaat over de jaren 2019 en 2020.

Erven in die gemeente

De gemeente geeft aan hoeveel erven er zijn in de gemeente. Welke (verwachte) problematiek er speelt. Welke andere thema's relevant zijn. Daarbij kan gedacht worden aan Natura 2000 gebieden, ruilverkaveling, energiestrategie etc. De gemeente bepaalt met hoeveel erven ze aan de slag wil. En of de gemeente zich wil richten op een bepaalde doelgroep, bijvoorbeeld stoppende varkensbedrijven.

Communicatie richting erfeigenaren

De gemeente beschrijft hoe ze de erfeigenaren gaat informeren. Dit kan door de gemeente zelf gebeuren, maar de gemeente kan hiervoor ook een derde partij vragen. In het plan is beschreven hoe de gemeente ervoor zorgt dat erfeigenaren op de hoogte zijn van de aanwezigheid van een actieve erfcoach in de gemeente en wat die voor hen kan betekenen.

In-kind uren

Tegenover de uren van de erfcoach zet de gemeente zelf ook uren in. Als de erfeigenaar hulp nodig heeft op het gebied van ruimtelijke ordening, sociale thema's, vergunningverlening/handhaving of energie moet de erfcoach door kunnen verwijzen naar de gemeente.

Dit is belangrijk om opvolging te kunnen geven aan een idee. De gemeente heeft hiervoor uren beschikbaar. De gemeente neemt op wie de contactpersoon is voor deze gemeente waarbij de erfcoach altijd terecht kan.

Bijlage 1 is een checklist voor gemeenten om het plan op te stellen.

Op basis van het plan van de gemeenten wordt er met de gemeente een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

Op basis daarvan gaat de erfcoach in die gemeente aan de slag. Eind 2019 worden de afspraken met de gemeenten geëvalueerd en indien nodig bijgesteld voor 2020.

Bestuurlijk overleg gemeenten

In mei organiseren we een bestuurlijke bijeenkomst voor de gemeenten.

Op een voorbeeld (een erf waar al grote stappen zijn gezet voor de toekomst) bespreken we waarom we geloven in deze aanpak.

Dit illustreren we met voorbeelden uit de praktijk. Indien gewenst zal dit op een later moment herhaald worden.

Erfcoaches

De erfcoaches worden ingehuurd door de provincie Overijssel, voor 2 à 3 dagen per week. De erfcoaches werken in een vast gebied (een of meerdere gemeenten) maar zijn ook elders inzetbaar.

De erfcoaches worden geselecteerd op de volgende punten:

- Aantoonbare affiniteit met het landelijk gebied.
- Aantoonbaar ervaring met coaching.
- Vermogen om de materie te kunnen overstijgen.
- De juiste prioriteiten kunnen stellen.
- Een netwerk in (een deel van) Overijssel of in staat zijn snel een netwerk op te kunnen bouwen.
- Kennis en ervaring op een of meer van de volgende onderwerpen:

- Energie
- Ruimtelijke ontwikkelingen
- Landbouw
- Sociaal Domein
- Landschap en Biodiversiteit
- Bedrijfsmatig (financieel) inzicht

De erfcoaches gaan een team vormen, dat elkaar kan vervangen, bijvoorbeeld als een betere match tussen eigenaar-coach tot stand kan komen.

Het is belangrijk dat de erfcoaches voldoende tijd en mogelijkheden hebben om van elkaar te leren. De erfcoaches worden zó geselecteerd dat er een gevarieerd team ontstaat.

De provincie huurt de coaches in en bevordert de teamvorming.

Om er wel voor te zorgen dat de erfcoach een gebied en de daarbij horende gemeenten leert kennen heeft elke erfcoach zijn eigen werkgebied, gekoppeld aan één of meer gemeenten.

Opleiding

De erfcoaches krijgen een opleiding op maat. Deze bestaat in eerste instantie uit onderstaande onderdelen.

Na evaluatie in oktober 2019 stellen we deze basis desgewenst bij.

De opleiding wordt onder andere gegeven door de (hieronder genoemde) betrokken partijen, die tezamen alle inhoudelijke thema's goed kunnen overdragen. Indien nodig worden ook anderen hiervoor ingehuurd.

Na deze opleiding dient de erfcoach in staat te zijn om op alle belangrijke thema's voldoende basis in huis te hebben om goed te kunnen adviseren of doorverwijzen.

Sociaal

De erfcoach moet beschikken over voldoende coachende vaardigheden om alle relevante aspecten in het gesprek aan de orde te krijgen.

De erfcoach kan inschatten wanneer het noodzakelijk is om door te verwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening. Ook weet de erfcoach welke familieleden of andere betrokkenen onderdeel uit moeten maken van het proces.

Door: maatschappelijk partij, Overijssel Agrarisch Jongeren Contact en Windesheim (project Agrarische bedrijfsopvolging)

Bedrijfsmatig inzicht

De erfcoach moet globaal kunnen adviseren over een investeringsplan voor de bank. De erfcoach moet een inschatting kunnen maken of fiscaal advies zinvol is en op welke punten dan.

Door: Rabobank en Countus

Landschappelijk, Biodiversiteit en Cultuurhistorisch

De erfcoach moet kunnen inschatten wanneer verdiepingsadvies aan te raden is om kansen te pakken en verduurzaming van het erf mogelijk te maken.

Door: Provincie Programma Natuur voor Elkaar, het Oversticht en Landschap Overijssel

Energie

De erfcoach kan een inschatting maken of energieadvies noodzakelijk is en wat daarbij belangrijk is.

De erfcoach kent de basis van energiebesparing, energie opwekken en alternatieven voor aardgas.

Ook kan de erfcoach simpele energieberekeningen maken zodat geadviseerd kan worden wat kansrijk is.

Door: DLV, wooncoaches, Energieke regio en Stimuland

Ruimtelijke ontwikkelingen

De erfcoach is op de hoogte van het ruimtelijk beleid en hoe de verschillende gemeenten hier uitvoering aangeven.

Door: Ruimtelijke kwaliteit (provincie)

Landbouw

De erfcoach weet welke mogelijkheden een bedrijf heeft om te innoveren en welke experts daar bij betrokken kunnen worden.

De erfcoach weet van de mogelijkheden om de omgeving te betrekken bij ontwikkelingen. De erfcoach kan adviseren over stoppen of omvormen in het kader van de warme sanering varkenshouderij.

Door: provincie (Programma Agro en Food)

Natuur en Water

De erfcoach weet welke opgaven er liggen in het gebied en kan de eigenaar doorverwijzen.

Door: provincie (Ontwikkelopgave) en Waterschappen

De volgende bedrijven en instellingen worden betrokken bij de opleiding.

Ook zullen zij een aanspreekpunt beschikbaar stellen voor vragen van erfcoaches. Ook andere bedrijven en instellingen kunnen deze rol vervullen als daar interesse in is.

De erfcoach benaderd ook zelf lokale partijen:

- Rabobank
- Countus
- Oversticht
- Landschap Overijssel
- OAJK
- LTO
- Enexis
- DLV
- Zorg om Boer en Tuinder
- Energieke Regio
- Hogenkamp Agrarische Coaching

Rol provincie

De provincie stuurt de erfcoaches aan en zorgt voor voldoende kennis bij de erfcoaches. Daarnaast zorgt de provincie dat de website buitenkansenuverijssel.nl regelmatig geactualiseerd wordt.

De website

(www.buitenkansenuverijssel.nl) biedt erfgeïgenaren inspiratie en kennis. Er staan diverse voorbeelden op van erven die toekomstgericht zijn of hier naar toe werken.

Daarnaast verwijst de website naar plekken waar je relevante informatie kan vinden, de toolbox. De website biedt met name structuur en geeft zelf geen actuele informatie.

Erfcoaches krijgen in gesprekken met eigenaren een beeld welke vragen er leven en aan welke informatie er behoefte is. De ervaringen van de erfcoaches worden gebruikt om de website gebruiksvriendelijk te maken.

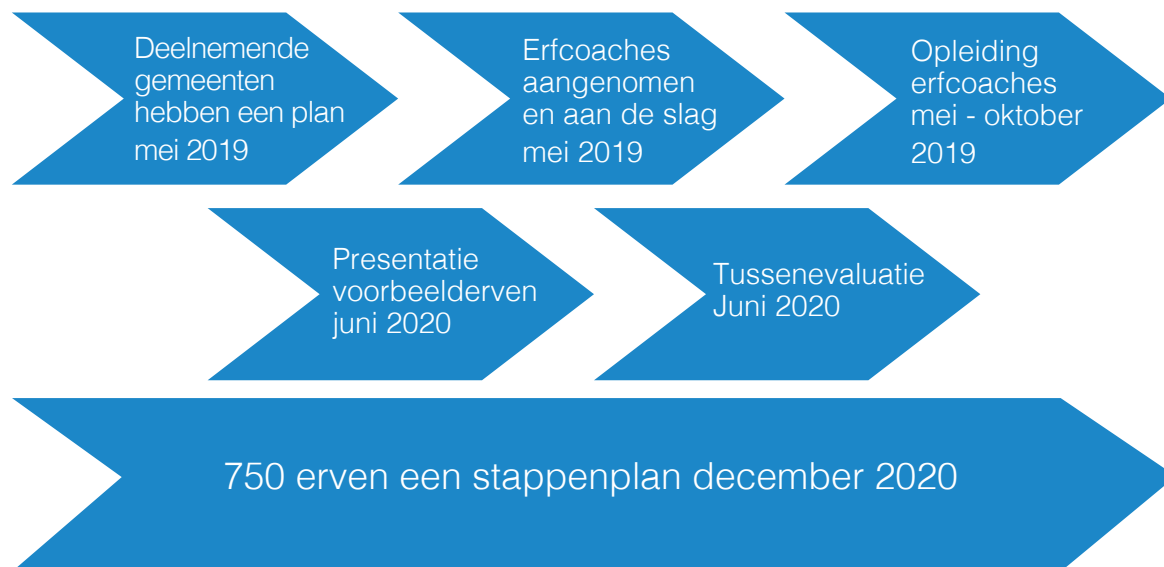
De communicatieadviseur zal ervoor zorgen dat deze ervaringen omgezet worden in een structuur en teksten voor de website.

Financiën

De provincie Overijssel stelt 2 miljoen euro ter beschikking voor de jaren 2019 en 2020. Indien Toekomstgerichte Erven succesvol blijkt te zijn zullen we een voorstel maken voor het vervolg.

De middelen worden met name ingezet voor de erfcoaches. Daarnaast worden de middelen ingezet voor communicatie en onderzoek. De gemeente zetten eigen middelen in voor communicatie en in-kind uren zoals hierboven beschreven.

Te behalen resultaten:

Erfeigenaar

De erfeigenaar ontvangt:

- Een erfcoach die gratis met hem in gesprek gaat over wensen en mogelijkheden.
- Een erfcoach die hem aan het denken zet over de toekomst van zijn erf en zijn eigen toekomst.
- Advies op hoofdlijnen.
- Advies wie hem verder kan helpen.
- Een gemeente die meedenkt.
- Een samen met de erfcoach opgesteld stappenplan.
- Een gesprek met de erfcoach als hij vastloopt.

Effecten voor de provincie Overijssel, meer beweging:

- Meer zonnepanelen
- Meer energiebesparing
- Meer woningen en bedrijven aardgasvrij
- Meer ruimtelijke kwaliteit
- Meer vitale (agrarische) bedrijven in het landelijk gebied
- Minder asbestdaken
- Meer biodiversiteit
- Gevarieerde woonlocaties in het landelijk gebied
- Meer sociale kwaliteit
- Minder leegstaande gebouwen

Bijlage 1 checklist plan gemeente

Deze checklist dient als handvat. Het plan van de gemeente mag ook anders opgezet worden.

Inleiding

Schets kort waarom de gemeente mee wil doen.

Voorstel

Hoe wil de gemeente invulling geven aan Toekomstgerichte Erven.

Context

De erven in de gemeente

-Hoeveel erven zijn er in de gemeente.

-Welke problematiek speelt er in de gemeente (hoofdlijnen).

-Zijn er andere thema's relevant in het landelijk gebied van deze gemeente

(denk aan kavelruil, natura 2000 gebieden, energietransitie).

-Wil de gemeente zich richten op een specifieke doelgroep

(denk aan deelnemers stoppersregeling, innovatieve bedrijven, particulieren).

Communicatie

-Hoe ga je als gemeente de erfeigenaren informeren

(denk hierbij aan brief, flyer, informatiebijeenkomsten).

-Zet je hierbij als gemeente andere partijen in (denk hierbij aan plaatselijk belang, Gebiedscoöperatie, LTO).

-Beschrijf hoe de doelgroep goed weet dat er een erfcoach beschikbaar is en wat die doet.

Inzet gemeente

-Hoe ga je als gemeente de backoffice voor de erfcoach organiseren

(in ieder geval op het gebied van ruimtelijke ordening, sociaal, vergunningverlening, handhaving en energie).

-Welke andere projecten spelen er in de gemeente die hieraan gekoppeld kunnen worden.

-Welke in-kind uren zijn hiermee gemoeid op de verschillende thema's.

-Wie is centrale aanspreekpunt voor de provincie en voor de erfcoach.

Inzet ervencoaches

-Geef aan wat de behoefte is aan uren- inzet van ervencoaches .

-Geef aan wat de gemeente belangrijk vindt aan de erfcoach.

-Geef eventuele voorkeuren aan van erfcoaches.

(let op; bedoeling is dat de ingehuurde erfcoaches als een team gaan werken en elkaar kunnen vervangen als dat past bij de problematiek van de erfeigenaar.)

Afsluiting

Beschrijf welke verwachtingen de gemeente heeft en wanneer de gemeente aan de slag kan en wil.

Toekomstgerichte erven in Salland

Aanpak Ervencoaches Raalte, Deventer en Olst-Wijhe

Gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte
In samenwerking met Salland Deal
16 mei 2019

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Huidige situatie op het platteland	3
2.1	Aantallen woningen en bedrijven.....	3
2.2	Ruimtelijke kwaliteit	3
2.3	Economische ontwikkeling	4
2.4	Parallele economie	4
2.5	Gezondheid/veiligheid	4
2.6	Ondernemerschap, vergrijzing en opvolging.....	5
2.7	Duurzaamheid	5
2.8	Bestaande ondersteuning.....	5
3.	Doelstelling, doelgroep en rol ervencoach	6
3.1	Doelstelling	6
3.2	Doelgroep	6
3.3	Gewenste inzet ervencoach	6
3.4	Gewenste kwaliteiten en ervaring ervencoach	7
3.5	Beschikbaarheid en aanbod netwerk	8
4.	Duur van het project	9
5.	Organisatie	9
6.	Communicatie.....	9
7.	Kosten en financiering	10

1. Inleiding

Salland Deal staat voor een integrale aanpak van ontwikkelingen in het buitengebied. De partijen LTO Salland, Stichting IJssellandschap, Waterschap Drents Overijsselse Delta, Waterschap Rijn en IJssel, de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte, ANV Salland, Stichting Kostbaar Salland, Terrein-beherende organisaties en de Pachtvereniging werken samen aan een economisch en groen vitaal platteland. Salland Deal is een netwerkorganisatie waar partijen activiteiten en projecten met elkaar afstemmen en gezamenlijk uitvoeren. Zie ook <http://www.dekrachtvansalland.nl/projecten-in-uitvoering/salland-deal>.

Wij zien dat vraagstukken van agrarische ondernemers en inwoners op het platteland complexer worden. (Agrarische) Ondernemers en inwoners weten vaak niet bij wie ze terecht kunnen met hun vraag en lopen aan tegen procedures en een veelheid aan loketten. Met de inzet van ervencoaches hopen wij een aanbod te kunnen doen aan (agrarische) ondernemers en inwoners met erven op het platteland om hen te helpen met het zetten van de eerste of vervolg stappen en ze met hun vragen naar het juiste loket en/of persoon te leiden.

Salland Deal heeft al langer de wens om gebiedscoördinatoren (ervencoaches) in te zetten op het platteland die in gesprek kunnen met (agrarische) bedrijven en inwoners op het platteland. In een gezamenlijke workshop met de partners uit Salland Deal, kavelruilcoördinator Deventer, contactpersoon buitengebied Raalte en ervaringsdeskundigen is dit gezamenlijke plan ervencoaches opgesteld.

2. Huidige situatie op het platteland

2.1 Aantallen woningen en bedrijven

De gemeenten in Salland zijn agrarische gemeenten. Ze hebben een groot buitengebied. Hieronder een aantal kenmerken van deze gemeenten over het aantal woningen en bedrijven in het buitengebied.

Aantal adressen buitengebied volgens bestemming in de drie gemeenten 2019			
	Raalte	Olst-Wijhe	Deventer
Totaal adressen buitengebied	2532	1753	1355
Wonen Buitengebied	1626	979	780
Agrarisch Buitengebied	597	535	16
Agrarisch met Waarden Buitengebied	309	239	559

2.2 Ruimtelijke kwaliteit

Het Sallandse buitengebied is een gebied met een waardevol landschap dat hoog wordt gewaardeerd door bewoners, ondernemers en recreanten. Het is van maatschappelijk en economisch belang de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied te behouden en waar mogelijk te versterken. Innovatieve bedrijvigheid in het buitengebied maar ook nieuwe verdienmodellen voor ruimtelijke kwaliteit zijn van belang om de kwaliteit te borgen. De uitdaging is om nieuwe ontwikkelingen zo vorm te geven dat de ruimtelijke kwaliteit juist wordt versterkt. Vanuit de gemeenten wordt o.a. vanuit het VAB-beleid en ruimtelijk en landschappelijk beleid hieraan gewerkt. Dit geldt voor zowel agrarische erven als woonerven.

Citaat: "Kavelruil biedt kansen. Een melkveehouder kocht 2 kavels maar wilde ook grond verkopen. De coach stelde hem voor zijn buurman erbij te betrekken, ook voor het verkopen van de andere kavel. Ook andere burens kwamen in beeld. Het was de aanzet van een vrijwillige kavelruil, waardoor huiskavels van meerdere melkveehouders groter werden, de bedrijfsvoering efficiënter en beweiding weer mogelijk werd.

2.3 Economische ontwikkeling

Citaat: "80-90% van de stallen moet op termijn gesloopt worden".

Nieuwe bedrijvigheid levert werkgelegenheid op en houdt het buitengebied, dat te maken heeft met een teruglopend aantal agrarische bedrijven, levendig. Lokale bedrijven zijn vaak ook een belangrijke factor voor het verenigingsleven (sponsoring) en voorzieningen in de kleine kernen. Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) biedt in dit kader een kans als potentiële vestigingsplekken voor nieuwe bedrijvigheid. De afgelopen jaren is er nieuw beleid bij de gemeenten ontwikkeld om deze nieuwe bedrijvigheid mogelijk te maken. Verder vormt de landbouw nog steeds een belangrijke economische speler in de economische vitaliteit van het buitengebied.

2.4 Parallele economie

Een risico dat bewoners in het buitengebied lopen is het aanbod van de onderwereld om snel geld te maken door bedrijfspanden te verhuren dikwijls tegen hoge huuropbrengsten. Dit kan leiden tot veiligheidsrisico's voor de ondernemer/bewoner en voor de omgeving.

Citaat: "Ik sprak een ondernemer die een zeer aantrekkelijk aanbod heeft gehad voor de verhuur van zijn schuur. Hij vroeg wat hij hier mee aan moest. Ik heb de ondernemer aangegeven dat de aangeboden huurprijs boven alle proporties was en ondernemer aangeraden uit te zoeken na te gaan wat voor bedrijf erachter zat. Bleek het een motorbende te zijn!".

2.5 Gezondheid/veiligheid

Asbest

Het kunnen voldoen aan het verbod op asbestdaken dat vanaf 2025 geldt, is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van eigenaren. De opgave is echter dusdanig groot dat hier gesproken kan worden van een maatschappelijke opgave. Vanuit de gemeenten in samenwerking met de provincie is een communicatiecampagne gestart voor de verwijdering van asbestdaken. In de agrarische sector is deze opgave algemeen bekend. Echter ontbreekt het voor een aantal ondernemers aan mogelijkheden om stappen hierin te zetten. Voor particulieren met een erf kan het soms ertoe leiden dat men helemaal vastloopt in het plannen van de sanering. Waar de kosten voor asbestsanering voor ondernemers opgevoerd kunnen worden voor de investeringsaftrek is dat voor particulieren niet mogelijk. Hierdoor lopen nogal wat particulieren vast om de sanering van asbest te realiseren.

Citaat: "Ik ben bij een bewoner op bezoek hij verteld: "Ik ben 55 plus en ik heb 10 ha land en krijg geen lening van de bank om asbest te saneren".

Landbouw gezondheid en veiligheid

Gezondheid in de landbouw is ook op dit moment een belangrijk topic. Uitstoot van fijnstof is een belangrijk onderwerp in de agrarische sector waar ondernemers voor keuze staan om maatregelen te nemen in de bedrijfsvoering. De maatschappelijke druk rondom gezondheid, dierwelzijn en duurzaamheid richting de sector is groot. Maar ook de vragen van bewoners op het platteland rondom de gezondheidsrisico's om in het buitengebied te wonen naast een intensief bedrijf.

De maatschappelijk druk rondom een duurzame agrarische bedrijfsvoering is groot. Daarnaast wordt de wet- en regelgeving rondom de bedrijfsvoering elk jaar gecompliceerder en is soms zelfs tegenstrijdig waardoor ondernemers moedeloos worden om te ondernemen. Ondernemers voelen zich gefrustreerd rondom de wijze van communiceren over de agrarische sector in plaats van met de agrarische sector. Als reactie hierop zijn veel initiatieven ontstaan juist beeld van de agrarische sector naar buiten te brengen. Bijvoorbeeld Salland Boert en Eet Bewust de inzet van een contactpersoon buitengebied in Raalte, etc.

2.6 Ondernemerschap, vergrijzing en opvolging

Citaat: “Er komen veel te weinig jonge boeren en degene die willen hebben geen mogelijkheden meer. Ik kan al een gebied aan wijzen van wel 300 ha ligt waar geen boeren meer zijn. We kunnen een match maken tussen jong en oud maar ook tussen boeren onderling om ruimte te creëren voor elkaar”.

Agrarische ondernemers staan onder hoge druk door de continue veranderende wet- en regelgeving.

“De agrarische sector heeft van alle sectoren in Nederland de hoogst gemiddelde arbeidsleeftijd en is daarmee een vergrijsde sector. Uit cijfers van het CBS blijkt dat oudere boeren vaak kleinere bedrijven runnen. Dit is ook een reden voor de lagere opbrengsten. De relatief hoge leeftijd van bedrijfshoofden en de lage instroom van jongeren vormt in de komende jaren een uitdaging voor de branche. Zeker gezien het feit dat technologische ontwikkelingen steeds sneller gaan en het voor de agrarische sector belangrijk blijft om hierin voorop te lopen”. (Bron ABN 2018)

Inwoners op het platteland staan voor keuzes. Het beeld van veranderende voorzieningenniveau en ouder worden leidt tot het maken van keuzes. Soms kunnen mensen hierin ondersteund worden door de voor- en nadelen eens op een rij te zetten.

Citaat: “Een ouder echtpaar wonende in het buitengebied heeft al veel vrienden en kennissen om hen heen verloren. Ze vragen een gesprek in ondersteuning in de keus of ze hier moeten blijven wonen of verhuizen naar de stad dichtbij hun dochter. Naar aanleiding van het gesprek maken ze de keus te verhuizen naar de stad. Een half jaar later krijg ik een mail waarin ze mij bedanken en heel gelukkig in de stad wonen dicht in de buurt van de dochter. Het is fijn om ook dit soort zaken terug te horen als contactpersoon buitengebied!”

Er zijn vragen rond zorg en inkomen: mensen die het echt moeilijk hebben komen niet gauw met vragen. Men moet vertrouwen winnen. Deze mensen hebben zelfs de DIGID niet voor elkaar. Er is bijna nooit één oorzaak waardoor ze in de problemen zitten. Men moet ook kunnen accepteren dat het soms niet lukt wat men wil. Ondersteuning en verwijzing naar de verschillende zorgloketten is hierbij belangrijk.

2.7 Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid zet de agrarische sector goede stappen. Het buitengebied kan een belangrijke rol spelen in de transitie naar een duurzamere samenleving. Tegelijkertijd kan de energietransitie leiden tot een transformatie van het buitengebied. De agrarische sector kan de kans pakken daar een slag te slaan.

2.8 Bestaande ondersteuning

Op dit moment is er alleen binnen de gemeente Raalte een contactpersoon Buitengebied actief die deze rol vervult als ervencoach, echter voor een beperkt aantal uren per week. Bij de gemeente Deventer loopt op dit moment een gemeente breed kavelruilproject waarbij een kavelruilcoördinator ingezet wordt. Deze coördinator heeft vanuit dat project de rol van kavelruilcoördinator in het project en op die wijze contact met agrarische ondernemers, maar geen ruimte om uitgebreid met ondernemers in contact te treden naast de kavelruil thematiek. In de gemeente Olst-Wijhe is op dit moment geen inzet hetgeen wel wenselijk is om dat de problematiek en kansen rondom erven in heel Salland spelen.

Op dit moment heeft alleen de gemeente Raalte een contactpersoon buitengebied die ondernemers en inwoners kan ondersteunen met gesprekken en doorverwijzing naar de juiste loketten en personen en ook contacten onderling tussen ondernemers om kansen op kavelruil e.d. te verkennen.

De gezamenlijke partijen in Salland Deal spreken al langer over de inzet van een persoon die ondernemers en inwoners kan ondersteunen in het nemen van de eerste acties in het nemen van stappen. Een persoon die hierover met ondernemer en inwoner op de juiste manier een gesprek kan aangaan. Reden om dit voorstel Plan van Aanpak Ervencoach Salland in te dienen bij provincie Overijssel.

3. Doelstelling, doelgroep en rol ervencoach

3.1 Doelstelling

Voor agrarische ondernemer en inwoners met erven in het buitengebied spelen zeer veel zaken tegelijkertijd. Dit kan ertoe leiden dat men in een soort besluiteloosheid raakt om concrete stappen te ondernemen of zelfs maar hulp te vragen bij de diverse daartoe bestemde instanties. Vaak weet men de instanties niet te bereiken of het juiste loket te vinden. Daarnaast is er vanuit Salland Deal heel concreet ook de wens om inwoners van het platteland bewust te maken van de projecten, producten en activiteiten die de verschillende partners van Salland Deal uitvoeren en/of aanbieden. Dit zijn bijvoorbeeld de Asbestsanering, Groene en Blauwe Diensten, Agrarische Natuurbeheer en kennis over subsidiemogelijkheden om toekomstgerichte erven te ontwikkelen.

De doelstelling van het project is beweging te krijgen op het platteland om de economische en groene vitaliteit te versterken en de weerbaarheid tegen ondernemende misdaad te vergroten voor toekomstgerichte erven. Dit door de inzet van een ervencoach die ondernemers en inwoners aanzet tot het nemen van stappen in persoonlijke, bedrijfs- en/of erfontwikkeling.

3.2 Doelgroep

De doelgroep zal bestaan uit:

- Agrariërs
 - Eigenaren
 - Pachtters
- Verpachters
- Landgoedeigenaren
- Particulieren en ondernemers met erven in het buitengebied

Citaat over doelgroep: "Zeker ook de landgoedeigenaren meenemen. Je hebt in Salland moderne maar ook nog "oude" pachters verhoudingen. Een landgoed heeft ook belang bij stallensloop. Nu gaan verpachters en pachters op elkaar zitten wachten. Je kunt beweging brengen tussen eigenaren".

3.3 Gewenste inzet ervencoach

We willen de ervencoach op twee manieren inzetten:

1. Algemene inzet als ervencoach

De ervencoach zal in alle drie gemeenten vraagbaak zijn voor eigenaren van erven in Salland. Door in de drie gemeenten te opereren kunnen ook gemeentegrens overschrijdende acties ondernomen worden. Voorbeelden liggen hiervan op het gebied van opvolging, kavelruil etc. Deze inzet is op aanvraag of aanwijzingen vanuit het netwerk om met iemand contact op te nemen. In deze algemene inzet kunnen alle onderwerpen aan bod komen maar ook juist de sociaal emotionele vraagstukken.

"Vrijwillige kavelruil geeft naast economisch voordeel voor ondernemer (minder reistijd met machines en meer kansen om koeien te weiden) ook minder belasting van en veiligere wegen. Door de verkaveling komen er vaak ook kansen voor natuur".

2. Specifieke inzet op een speciaal thema en ondersteuning van gebiedspartners

In de loop van de samenwerking met de erfcoaches kan op specifieke doelen worden ingezet. Zodra de ervencoaches van start zijn zal gezamenlijke bepaald worden op welke thema's specifiek wordt ingezet en of dat voor heel Salland gebeurt of alleen in een specifieke gemeente of gebied.

De onderwerpen die daarbij spelen zijn:

a. Asbestvrije erven

De verplichte asbestsanering kan bij ondernemers leiden tot grote vraagstukken in de bedrijfsvoering. Binnen de gemeente Deventer heeft ca. 30% gereageerd op een brief over asbestsanering en 70% niet. Onder de respondenten zitten grotendeels eigenaren, die recent hun dak hebben gesaneerd, maar ook enkele met gecompliceerde vragen en onbegrip. Over de niet-respondenten weten we verder niets, dan wat de veelal onnauwkeurige luchtinventarisatie oplevert. De intentie is om de ervencoach in te schakelen om erfeigenaren van asbestdaken, die met vragen worstelen te ondersteunen en om – in

samenwerking met de projectleider asbestdaken- het beeld van de saneringsactiviteiten te completeren. Hij/zij kan daarbij rekenen op de steun van de projectgroep rondom dit onderwerp.”

b. Vergroening van bedrijven en percelen

Eigenaren van erven die willen “vergroenen” weten soms niet waar ze moeten beginnen. De erfcoaches kunnen de eigenaren ondersteunen in een eerste gesprek en verwijzen naar de verschillende instanties en bureaus die hierin kunnen ondersteunen inhoudelijk en financieel. De partners van Salland Deal zoals Stichting Kostbaar Salland hebben ook hier doelen wat betreft groen blauwe diensten, agrarische natuurbeheer en kwaliteit groene omgeving.

c. Parallele economie op de erven

Een ervencoach kan een signalerende rol hebben in het oppikken van signalen in het buitengebied die mogelijk wijzen op ondermijning. Immers de ervencoach ziet veel en kan een rol spelen in het verder brengen van deze signalen. De gemeente Deventer zet zich in voor het Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied en biedt aan de ervencoaches van informatie en kennis hierin te voorzien.

De verplichte asbestsanering kan bij ondernemers leiden tot grote vraagstukken in de bedrijfsvoering. De ervencoaches kunnen ondersteunen in de verwijzing van de bedrijven naar de juiste loketten. Binnen de gemeente Deventer heeft niet iedereen gereageerd op een brief over asbestsanering. De intentie is om de gebiedsmakelaar in te schakelen een bezoek te brengen en te vragen hoever de ondernemer staat in de sanering van asbest.

Erfeigenaren kunnen vragen hebben over veiligheid maar kunnen er ook op ondermijning gewezen worden. Gemeente Deventer zet zich in voor het Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied. Zij biedt aan de ervencoaches van informatie en kennis hierin te voorzien.

Eigenaren van erven die willen vergroenen weten soms niet waar ze moeten beginnen. De erfcoaches kunnen de eigenaren ondersteunen in een eerste gesprek en verwijzen naar de verschillende instanties en bureaus die hierin kunnen ondersteunen inhoudelijk en financieel.

d. Bedrijfssanering

In Raalte speelt de sanering in de varkenshouderij. Indien gevraagd kan de ervencoach ingezet worden bij ondernemers die even vastlopen.

e. Bedrijfsovername

Bedrijfsovername wordt een belangrijk thema in de landbouw. De ervencoaches kunnen met ondernemers en potentiële opvolgers aan elkaar verbinden en ondersteuning verlenen in het uitzetten van de eerste stappen in een overname traject. Daarna kunnen gespecialiseerde adviseurs de ondernemers verder helpen.

f. Duurzame ontwikkeling en innovaties

Kansen voor waterkwaliteit en kwantiteit, kansen voor energiebesparing en duurzame energie, kansen voor natuur en ruimtelijke ontwikkeling in brede zin, kansen voor woonerven, kansen voor natuur inclusieve landbouw en innovatieve bedrijvigheid op het platteland zijn de uitdagingen die eigenaren van erven kunnen oppakken. De ervencoach kan meedenken in de eerste stappen en de mensen naar het juiste loket verwijzen.

3.4 Gewenste kwaliteiten en ervaring ervencoach

Voor het goed functioneren van de ervencoach zijn de volgende voorwaarden van kracht:

- De ervencoach moet allround zijn.
- Bedrijfskundige achtergrond hebben.
- Ervaring in de varkens- en melkveehouderij.
- Mensen en het gebied kennen.
- Weten wat er speelt in het gebied.
- Nooit besluitvormend zijn voor en over boeren. Geen oordeel geven over vernieuwing geen “waarde” aan geven.
- Goed kunnen luisteren.
- Ondernemers de spiegel kunnen voorhouden op een correcte manier.

- Het succes van de ervencoach zit in de continuïteit. De inzet moet voor langere periode zijn om een gebied en ondernemers te leren kennen.

We wensen dus twee of drie ervencoaches voor in totaal 48 uur in de week die vast in het gebied komen te werken en allround zijn. Die in nauwe afstemming met het gebied en specifiek met de kavelruilcoördinator Deventer en contactpersoon buitengebied van Raalte ingezet worden. We streven naar een totale inzet van 48 uur. Op basis van het aantal erven is de inzet per gemeente ingedeeld naar respectievelijk Raalte, Olst-Wijhe en Deventer op 24, 12 en 12 uren ervencoach.

Met de provincie is afgesproken dat we in 2020 minimaal de inzet krijgen van 36 uur voor de erfcoaches. Afhankelijk van de voortgang en beschikbare middelen kan dit aantal uren erfcoaches nog weer verhoogd worden.

Inzet ervencoaches Salland	Raalte	Olst-Wijhe	Deventer
Inzet ervencoach uren juni tot en met eind december 2019	24	12	12
Minimale inzet bij gemeenten voor 2020	20	8	8

Voor het goed functioneren van de ervencoach en het ondersteunen van het nemen van stappen door ondernemers is een goede achtervang bij gemeenten geregeld op de verschillende thema's. Dit wordt weergegeven in de volgende paragraaf.

3.5 Beschikbaarheid en aanbod netwerk

In de vorige paragraaf zijn de wensen vanuit Salland Deal weergegeven van de kwaliteit en ervaring van de ervencoach in Salland. Echter staat of valt het succes van de ervencoach ook met medewerking van contacten in het netwerk waarnaar doorverwezen kan worden door de contactpersoon. In de volgende tabel zijn deze contacten weergegeven. De eerste aanspreekpunten voor de ervencoaches bij de drie gemeenten zijn weergegeven in vetgedrukt.

Gemeente Deventer	Gemeente Raalte	Gemeente Olst-Wijhe	Partners Salland Deal
Coördinator buitengebied	Strategisch beleidsmedewerker landelijk gebied.	Beleidsmedewerker Economie	3 contactpersonen gemeente
Kavelruilcoördinator			LTO Salland projectleiders ruilverkaveling
Coördinator Rood voor Rood	Ruimtecoaches	Beleidsmedewerker RO	
Adviseurs Veiligheid/ programmaregisseur ondermijning en weerbaarheid	Team Veiligheid	Team Veiligheid	
Sociaal Team	Sociaal Team	Sociaal Team	
Projectleider Asbest	Coördinator asbest	Coördinator asbest	LTO Salland
Adviseur Landschap	Ruimtecoaches	Beleidsmedewerker RO	ANV Groen Salland Stichting Kostbaar Salland
			Waterschap Groot Salland diverse contactpersonen gebiedsontwikkeling
			DAW-coördinator

Vanuit dit netwerk kan de ervencoach snel aan de juiste contacten komen en inwoners en/of ondernemers verbinden aan de juiste persoon en/of adviseur. Dit kunnen ook externe partijen zijn. Bureaus die ondernemers ondersteunen in het maken van plannen. Maar ook contacten in het netwerk naar initiatieven als Leader Salland, 4Dmakelaar Salland en Doorpakken Salland.

Daarnaast ligt vanuit de collega's van veiligheid het aanbod om de Ervencoaches handvatten en een handelingsperspectief mee te geven voor/bij het signaleren van mogelijke ondermijningsituaties. Tevens loopt er een aanvraag voor het Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied, waar te zijner tijd mogelijk een koppeling mee gemaakt kan worden.

4. Duur van het project

De inzet van de ervencoach zal plaats vinden vanaf 1 juni mei 2019 tot en met december 2020. Vanuit Salland Deal is er de grote wens om de inzet van ervencoaches ook daarna voort te kunnen zetten. Ervaringen leren dat wanneer een ervencoach het gebied en netwerk goed kent er meer resultaten geboekt worden. Maar dat vergt tijd.

5. Organisatie

Dit is een gezamenlijk plan van de gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe en Salland Deal. In de Salland Deal overleggen zal de inzet van de ervencoach zes wekelijks op de agenda staan voor een korte evaluatie en afstemming. De ervencoach neemt aan deze vergaderingen deel.

De ervencoach wordt ingehuurd door provincie Overijssel.

De gemeenten dienen dit gezamenlijke plan in maar tekenen elk een aparte intentieverklaring voor het uitvoeren van dit plan en de inzet van ambtelijke uren voor ondersteuning van de coach en specifiek de erfbezoekers met vragen en plannen.

6. Communicatie

De communicatie en PR wordt uitgevoerd door de gemeenten in samenwerking met Salland Deal en het netwerk Kracht van Salland. De volgende activiteiten staan voorlopig gepland:

- Aanschrijven erfbezoekers en regelmatig informeren over actuele onderwerpen en verwijzen naar relevante websites e.d. (b.v. specifiek aanschrijven varkenshouders in Raalte over saneringsregeling varkenshouderij)
- Informeel via achterban Salland Deal partners (LTO Salland, pachtersvereniging enz.)
- Persbericht/artikel bij start van de inzet van de ervencoach.
- Persberichten/artikel over successen en voorbeelden in het project
- Andere communicatie uitingen in de vorm van filmpjes, korte vlogs etc.
- Aansluiten bij communicatie trajecten van provincie.
- Informatie verstrekken over ervencoach bij de huiskamerbijeenkomsten van LTO Salland.
- Evt. op evenementen zoals tijdens Stoppelhaene en ponymarkt Heeten en Sallandcafe's hier aandacht aan geven. Het organiseren van een Sallandcafé over "Mijn Erf" of id.
- Bijeenkomst met erfbetrefters in Salland
- Per specifieke actie kan ook een specifieke communicatie plaats vinden.
- Er is momenteel een folder over KVO buitengebied/ondermijning in de maak vanuit het Regionaal Coördinatiepunt Integrale Veiligheid (RCIV) IJsselland

Zodra de inzet geaccordeerd is zal vanuit het team (centrale vertegenwoordigers van gemeenten, kavelruil coördinator, contactpersoon buitengebied en ervencoaches) in samenwerking met een communicatiedeskundige een gedetailleerd communicatieplan opgesteld worden. Per gemeente kunnen verschillende specifieke acties ontwikkeld worden.

De kosten voor communicatie zijn weergegeven in onderstaande tabel. Deze kosten worden evenredig over de 3 gemeenten verdeeld. Bij de start van de inzet wordt een communicatieplan opgesteld.

Kosten communicatie	Ex btw	Incl. btw	Raalte	Olst-Wijhe	Deventer
Communicatie medewerker 1 dag per 2 maand á € 65	€ 4.680	€ 5.663			
Communicatie kosten materialen	€ 2.500	€ 3.025			
Communicatiekosten zaalhuur e.d.	€ 2.500	€ 3.025			
Inhuur externen sprekers, ontwerp, filmpjes	€ 2.000	€ 2.420			
Overige communicatie kosten via bestaande programma's en eigen kanalen	pm	pm	pm	pm	pm
Totaal Communicatiekosten en verdeling % aantal ondernemers (*)	€ 11.680	€ 14.133	€ 4.711	€ 4.711	€ 4.711

Er is voor gekozen om een externe communicatiemedewerker aan te trekken specifiek voor de ondersteuning van de gemeenten om een effectief communicatieplan op te stellen en uit te voeren samen met de verschillende partijen.

7. Kosten en financiering

De inzet van de ervencoach wordt gefinancierd door de provincie.

De gemeenten moeten 25% van de financiering bewijzen met inzet van ambtenaren om de vraagstukken die vanuit het buitengebied komen verder te leiden.

De gemeenten tekenen separaat een intentieverklaring waarin ze deze cofinanciering vastleggen.

PERSBERICHT

Datum:

Salland start met coaches voor erfeigenaren

In het buitengebied van de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte zijn 3 ervencoaches van provincie Overijssel gestart. De ervencoaches bevorderen dat het prettig wonen, werken en leven blijft op het platteland. Agrariërs en andere erfeigenaren kunnen een beroep op hen doen.

De coaches helpen agrariërs en andere erfeigenaren in het buitengebied na te denken over de toekomst. In het buitengebied spelen veel zaken tegelijkertijd. Dat biedt kansen voor de toekomst, maar waar begin je en bij welk 'loket' moet je zijn?

Yvonne in 't Veld is ervencoach voor Deventer en Olst-Wijhe, Jantine Haverkamp voor Raalte, en Jan Olaf Tjablinga is achtervang.

Nadenken over kansen

Yvonne in 't Veld: "Het valt niet mee om met een afstand naar je bedrijf te kijken. Nu bieden wij hen de gelegenheid om samen met een ervencoach te kijken naar wat nodig is en welke andere kansen er zijn. Wij zijn ook op de hoogte van regelingen en subsidies en kunnen hen verwijzen naar het juiste loket."

Waarover gaat het gesprek?

Erfeigenaren kunnen met allerlei vragen bij de ervencoaches terecht. Gesprekken kunnen bijvoorbeeld gaan over het vergroenen van het erf, veiligheid, duurzaamheid maar ook over vragen rondom bedrijfsontwikkeling en opvolging, asbestsanering of sociaal emotionele vraagstukken.

Zet de eerste stap en neem contact op!

Wie contact wil met de ervencoach kan bellen of mailen met Yvonne in 't Veld [telnr. e-mailadres voor erfeigenaren in Deventer en Olst-Wijhe] of met Jantine Haverkamp [telnr. E-mailadres voor Raalte]. [Contactgegevens worden aangemaakt]

Initiatief van provincie Overijssel

Provincie Overijssel stelt tot eind 2020 twee miljoen beschikbaar voor de inzet van ervencoaches in Overijssel. In de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte zijn twee ervencoaches actief. Zij zetten het netwerk en de mogelijkheden van de drie gemeenten en De Kracht van Salland in om agrariërs en andere erfeigenaren in het buitengebied te helpen.

Meer informatie vind je op www.deventer.nl/ervencoach [moet nog worden aangemaakt].

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie over dit persbericht kunt u contact opnemen met Marion Wienholts, communicatieadviseur van het project ervencoaches, via marion.wienholts@raalte.nl of (06) 231 249 63.

